

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 25 października 2018 r.

Pozycja 143

POSTANOWIENIE z dnia 12 lipca 2018 r. Sygn. akt Ts 7/18

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Leon Kieres,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej Ł.G. i J.G. w sprawie zgodności:

art. 216 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2016 r. poz. 2147, ze zm.) w zakresie, w jakim wyklucza on odpowiednie stosowanie przepisów rozdziału 6 działu III tejże ustawy do nieruchomości nabytych przez Skarb Państwa na podstawie art. 31 ustawy z dnia 14 lipca 1961 r. o gospodarce terenami w miastach i osiedlach (Dz. U. z 1969 r. nr 22, poz. 159) z:

- 1) art. 21 ust. 2 w zw. z art. 64 ust. 1 i art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,
- 2) art. 64 ust. 2 w zw. z art. 32 ust. 1 i art. 2 Konstytucji,

p o s t a n a w i a:

nadać skardze konstytucyjnej dalszy bieg.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 8 stycznia 2018 r. (data nadania) Ł.G. i J.G. (dalej: skarżący) wystąpili o zbadanie zgodności art. 216 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2016 r. poz. 2147, ze zm.; dalej: ustawa o gospodarce nieruchomościami) w zakresie, w jakim wyklucza on odpowiednie stosowanie przepisów rozdziału 6 działu III tejże ustawy do nieruchomości nabytych przez Skarb Państwa na podstawie art. 31 ustawy z dnia 14 lipca 1961 r. o gospodarce terenami w miastach i osiedlach (Dz. U. z 1969 r. Nr 22, poz. 159; dalej: ustawa o gospodarce terenami w miastach i osiedlach) – z art. 21 ust. 2 w zw. z art. 64 ust. 1 i art. 31 ust. 3 oraz z art. 64 ust. 2 w zw. z art. 32 ust. 1 i art. 2 Konstytucji.

Zdaniem skarżących art. 216 ustawy o gospodarce nieruchomościami we wskazanym przez nich zakresie narusza ich konstytucyjne prawo do żądania zwrotu wywłaszczonej nieruchomości w razie niezrealizowania na niej pierwotnego celu wywłaszczenia (art. 21 ust. 2 w zw. z art. 64 ust. 1 Konstytucji) przez pozbawienie skarżących jako spadkobierców poprzedniego właściciela roszczenia o zwrot nieruchomości, gdy stała się ona zbędna na cel publiczny, w związku z którym została nabyta, stanowiąc przy tym nieproporcjonalną

ingerencję w ich prawo konstytucyjne (art. 31 ust. 3 Konstytucji). Ponadto art. 216, według skarżących, narusza ich konstytucyjne prawo do równego traktowania w zakresie ochrony praw majątkowych, tj. prawa do żądania zwrotu nieruchomości wywłaszczonej (art. 64 ust. 2 w zw. z art. 31 ust. 2 Konstytucji), przez nieuzasadnione różnicowanie poziomu ochrony prawnej przyznanej poprzednim właścicielom (spadkobiercom), których nieruchomości zostały nabyte przez Skarb Państwa na cel publiczny w drodze czynności cywilnoprawnej, w zależności od tego czy nabycie nastąpiło w drodze umowy sprzedaży zawartej w wyniku wykonania prawa pierwokupu (pozbawienie roszczenia o zwrot nieruchomości), czy też w drodze umowy sprzedaży zawartej w wyniku prowadzonych z właścicielem nieruchomości rokowań (przyznanie roszczenia o zwrot nieruchomości), pozostając przy tym także w sprzeczności z zasadą sprawiedliwości społecznej (art. 2 Konstytucji).

Skarga konstytucyjna została wniesiona w związku z następującym stanem faktycznym.

Skarżący – jako spadkobiercy poprzedniego właściciela nieruchomości położonej w B. – domagali się zwrotu tej nieruchomości ze względu na niezrealizowanie celu, na który nieruchomość została nabyta przez gminę w drodze wykonania prawa pierwokupu.

Decyzją z 28 grudnia 2015 r. starosta odmówił skarżącym wszczęcia postępowania w sprawie zwrotu nieruchomości stanowiącej własność gminy B. ze względu na brak podstawy prawnej do wydania decyzji w przedmiocie zwrotu nieruchomości.

Od powyższej decyzji skarżący wnieśli odwołanie. Postanowieniem z 12 kwietnia 2016 r. [...] Wojewoda [...] w punkcie 1 uchylił w całości zaskarżoną decyzję organu pierwszej instancji, w punkcie 2 odmówił skarżącym wszczęcia postępowania w sprawie zwrotu nieruchomości ze względu na brak podstawy prawnej.

Na powyższe postanowienie skarżący złożyli skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w B. (dalej: WSA), który wyrokiem z 7 września 2016 r. [...] oddalił skargę. WSA podzielił pogląd organu co do braku podstaw do zwrotu przedmiotowej nieruchomości.

Następnie wyrokiem z 14 września 2017 r. [...] Naczelny Sąd Administracyjny oddalił skargę kasacyjną wniesioną od wyroku WSA z 7 września 2016 r.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

W myśl art. 79 ust. 1 Konstytucji każdy, czyje konstytucyjne wolności lub prawa zostały naruszone, ma prawo, na zasadach określonych w ustawie, wnieść skargę do Trybunału Konstytucyjnego w sprawie zgodności z Konstytucją ustawy lub innego aktu normatywnego, na podstawie którego sąd lub inny organ administracji publicznej orzekł ostatecznie o jego wolnościach lub prawach albo o jego obowiązkach określonych w Konstytucji.

Skarga konstytucyjna jest nadzwyczajnym środkiem ochrony konstytucyjnych wolności lub praw, którego merytoryczne rozpoznanie uwarunkowane zostało spełnieniem wielu przesłanek wynikających zarówno z art. 79 ust. 1 Konstytucji, jak i z przepisów ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 2072; dalej: u.o.t.p. TK).

Zgodnie z art. 61 ust. 1 u.o.t.p. TK skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym, podczas którego Trybunał bada, czy odpowiada ona określonym przez prawo wymaganiom, a także czy nie zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 59 ust. 1 u.o.t.p. TK.

W ocenie Trybunału analizowana skarga konstytucyjna spełnia wymagania formalne wynikające z art. 79 ust. 1 Konstytucji oraz art. 53 i art. 77 ust. 1 u.o.t.p. TK.

Skarżący wyczerpali przysługującą im drogę prawną, ponieważ wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 14 września 2017 r. jest ostateczny i nie przysługują od niego żadne zwyczajne środki zaskarżenia.

Zachowany został ponadto trzymiesięczny termin wniesienia skargi, zastrzeżony w art. 77 ust. 1 u.o.t.p. TK. Skarżący, zgodnie z art. 53 ust. 1 pkt 5 u.o.t.p. TK, udokumentowali daty doręczenia im ostatecznego rozstrzygnięcia. Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 14 września 2017 r. został doręczony pełnomocnikowi skarżących 10 października 2017 r. Skarga konstytucyjna została natomiast wniesiona przez pełnomocnika skarżących 8 stycznia 2018 r.

Do skargi konstytucyjnej, zgodnie z art. 53 ust. 2 pkt 2 u.o.t.p. TK, zostały dołączone także rozstrzygnięcia potwierdzające wyczerpanie drogi prawnej, o której mowa w art. 77 ust. 1 u.o.t.p. TK.

Skargę konstytucyjną wniesioną przez skarżących sporządził i wniósł pełnomocnik będący radcą prawnym, który załączył do skargi stosowne pełnomocnictwa udzielone przez każdego ze skarżących (art. 53 ust. 2 pkt 3 u.o.t.p. TK).

W skardze konstytucyjnej skarżący przedstawili stan faktyczny sprawy (art. 53 ust. 1 pkt 4 u.o.t.p. TK), a w zakresie analizowanego zarzutu prawidłowo określili przedmiot kontroli (art. 53 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p. TK), wskazali, które przysługujące im konstytucyjne prawa i w jaki sposób zostały – ich zdaniem – naruszone (art. 53 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p. TK), a także należycie uzasadnili sformułowane w skardze zarzuty (art. 53 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p. TK).

W ocenie Trybunału skoro wniesiona przez skarżących skarga konstytucyjna spełnia wymagania przewidziane w u.o.t.p. TK, a nie zachodzą okoliczności określone w art. 61 ust. 4 pkt 3 u.o.t.p. TK, to – na podstawie art. 61 ust. 2 tej ustawy – zasadne było nadanie jej dalszego biegu.

Mając na uwadze powyższe, Trybunał postanowił jak w sentencji.